

Dragi osmošolci in osmošolke,

že kar nekaj časa spoznavamo, kako delujejo lokalna skupnost, država in Evropska skupnost. Spoznali smo organe oblasti v naši občini, državi in v Evropski uniji.

Verjamem, da ste v prejšnjih tednih predelali vsebine, zapisali v zvezek. Upam, da niste imeli preveč težav. Naslednji teden bomo utrjevali, preverjali znanje, pregledali vse rešitve. Ta teden pa še ena nova vsebina - ki jo že vsi dobro poznate. To so **MEDIJI**.

Zdaj pa veselo na delo: **Preberi besedilo. Prepiši pa tisto, kar je napisano z modro barvo.**

Povzetek za učence (DSP) je na zadnji strani tega dokumenta.

Naslov napiši na novo stran: **MEDIJI V SODOBNI DRUŽBI**

Mediji so sredstva, ki javnosti posredujejo informacije.

Vrste medijev:

- **TRADICIONALNI MEDIJI:** tiskani mediji (časopisi, revije, plakati), radio, televizija,
- **NOVI - DIGITALNI MEDIJI** (splet in družbena omrežja) - omogočajo ustvarjanje, ogled, deljenje novic na digitalni elektronski napravi (računalnik, tablični računalnik, prenosni telefon, ...).

Mediji so lahko:

- **NACIONALNI** (namenjeni so vsem prebivalcem; poročajo o dogodkih v celotni državi, npr. RTV Slovenija).
- **LOKALNI** (namenjeni so prebivalcem v določenem delu države; poročajo o dogodkih v določenem delu države, npr. TV Oron).
- **JAVNI** (medije financirajo vsi prebivalci Slovenije – RTV naročnina)
- **KOMERCIALNI** (mediji dobijo finančna sredstva s prodajo oglasov, npr. POP TV)

Svoboda izražanja in tiska je zelo pomemben za delovanje demokratične skupnosti. Pravimo so mediji **četrta veja oblasti**.

Novinarji morajo biti **nepriustranski**, kar pomeni, da so informacije o katerih poročajo, preverjene in ne zavajajo javnosti.

Za boljše razumevanje trditve, da so mediji četrta veja oblasti, si pogledaj posnetek

- **INFODROM: Zakaj novinarstvu rečemo četrta veja oblasti?**
<https://www.youtube.com/watch?v=-vqFTAdJOnA>

Naloge medijev:

- mediji opravljajo nadzor nad vsemi vejami oblasti (zakonodajna, izvršna in sodna),
- volivcem poročajo o delu politikov,
- komentirajo delo oblasti,
- objavljajo različne pobude državljanov,
- javnosti razkrijejo probleme,
- vplivajo na javno mnenje (pomen zdrave prehrane, gibanja, ...).

Odgovori na vprašanja.

- Katere medije spremljaš?
- Kateri mediji imajo nate največji vpliv?
- Kakšno bi bilo tvoje življenje brez medijev?

Mediji si včasih zaradi lastnega zaslužka pogosto prizadevajo, da novica pritegne čim več ljudi. Pri tem pa pozabijo na meje: spoštovanje človekovih pravic. Pri poročanju o dogodkih in ljudeh morajo biti pozorni na pravice tistih, o katerih poročajo. Upoštevati morajo meje etičnosti in človekovega dostojanstva.

Obstajajo pa tudi tako imenovane lažne novice (fake news), ki v resnici niso novice ampak namenoma ustvarjene laži, ki želijo vplivati na javno mnenje.

- **Kako prepoznati lažne novice?** Pogled si spodnji letak.
- **Več o tem, kako prepoznaš lažne novice, najdeš na povezavi**
<https://safe.si/nasveti/nepriimerne-in-nezakonite-vsebine/zavajajoce-vsebine>

KAKO PREPOZNATI LAŽNE NOVICE?

PREVERI VIR

Razišči spletni portal, preveri njegovo poslanstvo in ter poišči kontaktne podatke.

PREBERI CELO NOVICO

Naslovi so lahko zavajajoči. O čem novica sploh govori?

PREVERI AVTORJA

Preveri, kdo je avtor novice. Mu lahko zaupaš? Je to resnična oseba?

DODATNI VIRI

Klikni na povezave v novici in preveri, ali potrjujejo informacije v novici.

PREVERI DATUM

Ponatisnjene novice niso nujno aktualne.

JE TO ŠALA?

Če je novica preveč nenavadna, gre morda za šalo. Prouči portal in preveri avtorja.

OZAVESTI PREDSDODKE

Razmisli, ali tvoja prepričanja vplivajo na presojo.

VPRAŠAJ STROKOVNJAKE

Vprašaj knjižničarja ali novico preveri na portalih za preverjanje informacij.

IFLA

International Federation of Library Associations and Institutions

www.ifla.org

- Kako pa najti pozitivno novico v poplavi negativnih?

Izberi medij, ki ti je najbolj všeč in poišči eno pozitivno novico (novico, ki govori o lepih stvareh, odnosih, dejanjih, ...). Pošlji jo učiteljici do petka, 10.4. 2020 (ne pozabi navesti vira).

Mediji so sredstva, ki javnosti posredujejo informacije.

Vrste medijev:

- **TRADICIONALNI MEDIJI:** tiskani mediji (časopisi, revije, plakati), radio, televizija,
- **NOVI - DIGITALNI MEDIJI:** splet in družbena omrežja - omogočajo ustvarjanje, ogled, deljenje novic na digitalni elektronski napravi (računalnik, tablični računalnik, prenosni telefon, ...).

Mediji so lahko:

- **NACIONALNI** (namenjeni so vsem prebivalcem; poročajo o dogodkih v celotni državi, npr. RTV).
- **LOKALNI** (namenjeni so prebivalcem v določenem delu države; poročajo o dogodkih v določenem delu države, npr. TV Oron).
- **JAVNI** (medije financirajo vsi prebivalci Slovenije – RTV naročnina)
- **KOMERCIALNI** (mediji dobijo finančna sredstva s prodajo oglasov, npr. POP TV)

Svoboda izražanja in tiska je zelo pomemben za delovanje demokratične skupnosti. Pravimo so mediji četrta veja oblasti.

Novinarji morajo biti nepristranski, kar pomeni, da so informacije o katerih poročajo, preverjene in ne zavajajo javnosti.

Naloge medijev:

- mediji opravljajo nadzor nad vsemi vejami oblasti (zakonodajna, izvršna in sodna),
- volivcem poročajo o delu politikov,
- komentirajo delo oblasti,
- objavljajo različne pobude državljanov,
- javnosti razkrijejo probleme,
- vplivajo na javno mnenje (pomen zdrave prehrane, gibanja, ...).

[Odgovori na vprašanja.](#)

- Katere medije spremljaš?
- Kateri mediji imajo nate največji vpliv?
- Kakšno bi bilo tvoje življenje brez medijev?

Obstajajo pa tudi tako imenovane lažne novice (FAKE NEWS), ki v resnici niso novice ampak namenoma ustvarjene laži, ki želijo vplivati na javno mnenje.